

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum vita contemplatiua consistat solum in vno actu, aut in pluribus? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

illud Isai. 32. Opus iustitiæ pax: in quantum scilicet ille qui ab iniurijs aliorum abstinere, subtrahit litigiorum & tumultuum occasiones. Et sic virtutes morales disponunt ad vitam contemplatiuam, in quantum causant pacem & mundiciam.

Ad tertium dicendum, quod pulchritudo (sicut supra dictum est) consistit in quadam claritate & debita proportione. Vtrumque autem horum radicaliter in ratione inuenitur: ad quam pertinet & lumen manifestans, & proportionem debitam in alijs ordinare. Et ideo in vita contemplatiua, quæ consistit in actu rationis, per se & essentialiter inuenitur pulchritudo. Vnde Sap. 8. de contemplatione sapientiæ dicitur, Amator factus sum formæ illius. In virtutibus autem moralibus inuenitur pulchritudo participatiue, in quantum scilicet participat ordinem rationis: & præcipue in temperantia, quæ reprimit concupiscentias maximè lumen rationis obscurantes. Et inde est quod virtus castitatis maximè reddit hominem aptum ad contemplationem, in quantum delectationes venereæ maximè deprimunt mentem ad sensibilia: vt August. dicit * in lib. Soliloquiorum.

ARTIC. III.

Vtrum ad vitam contemplatiuam pertineant diuersi actus?

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod ad vitam contemplatiuam pertineant diuersi actus. Ricardus enim * de sancto Victore distinguit inter contemplationem, meditationem, & cogitationem. Sed omnia ista videntur ad vitam contemplatiuam pertinere. Ergo videtur quod vitæ contemplatiuæ sint diuersi actus.

¶ 2 Præterea, Apostolus secundæ ad Corinth. 3. dicit, Nos verò reuelata facie gloriam Domini speculantes, transformamur in eandem claritatem. Sed hoc pertinet ad vitam contemplatiuam. Ergo præter ista prædicta etiam speculatio ad vitam contemplatiuam pertinet.

¶ 3 Præ-

9. 145. a. 2.

l. 1. c. 10. ante me. 10. 1.

850
3. d. 35.
9. 1. ar. 2.
Et 4. d. 5.
9. 4. a. 2.
9. 1. ad 2.
* in l. de contemplatione, c. 2.

*l. 5. de Cō-
sue. in fi-
llius.
¶ 2. c. 15*

¶ 3 Præterea, Bernar. dicit in lib. de consideratio-
ne *, quod prima & maxima contemplatio est admiratio
maiestatis. Sed admiratio secundum Damasc. ponitur
species timoris. Ergo videtur quod plures actus
ad vitam contemplatiuam requirantur.

¶ 4 Præterea, Ad vitam contemplatiuam pertine-
re dicuntur oratio, lectio, & meditatio: pertinet etiam
ad vitam contemplatiuam auditus. Nam de blacio, per
quam vita contemplatiua significatur, dicitur Luc. 10.
quod sedens secus pedes Domini; audiebat verba illius.
Ergo videtur quod plures actus ad vitam contem-
platiuam requirantur.

S E D contra est, quod vita hic dicitur operatio
cui homo principaliter intendit. Si ergo plures sint
operationes vitæ contemplatiuæ, non erit vna vita
contemplatiua, sed plures.

*c. 7. inter
princ. &
med.*

R E S P O N D E O dicendum, quod de vita con-
templatiua nunc loquimur, secundum quod ad hominem
pertinet. Hæc autem differentia est inter hominem &
angelum, ut patet per Dion. 7. cap. de diu. nom. * quod
angelus simplici apprehensione veritatem intuetur:
homo autem quodam processu ex multis peruenit ad
intuitum simplicis veritatis. Sic ergo contemplatiua
vita vnum quidē actum habet, in quo finaliter perue-
nitur, scilicet contemplationē veritatis, à quo habet
nomen. Habet autem multos actus, quibus peruenit
ad hunc actum finalem: quorum quidam pertinent ad
receptionem principiorum, ex quibus procedit ad
contemplationem veritatis. Alij autem pertinent ad
reductionem principiorum in veritatem eius, cuius
cognitio inquitur. Vltimus autem completiuus actus
ipsa contemplatio veritatis.

*l. 1. de cō-
templ. c.
4. c. 1. p. 1.*

Ad primum ergo dicendum, quod cogitatio
dum Ricar. de sancto victore *, videtur pertinere ad
multorum inspectionē, ex quibus aliquis colligit
tendit vnam simplicem veritatem. Vnde sub cogitatio-
ne comprehendi possunt & perceptiones sensuum ad
cognoscendum aliquos effectus, & imaginationes, &
c.

discursus rationis circa diuersa signa, vel quæcumque
perducentia in cognitionem veritatis intentæ. Quam-
uis secundum Aug. 14. de Trin. † cogitatio dici possit
omnis actualis operatio intellectus. Meditatio verò
pertinere videtur ad processum rationis ex principijs
aliquibus pertingentibus ad veritatis alicuius contem-
plationem. Et ad idem pertinet consideratio, secundum
Bernar. * Quamuis secundum Philos. in 3. de Anima,
omnis operatio intellectus, consideratio dicatur. Sed
contemplatio pertinet ad ipsum simplicem intuitum
veritatis. Vnde idem Ricard. dicit †, quòd contempla-
tio est perspicax & liber contuitus animi in res perspi-
cendas. Meditatio autem est intuitus animi in verita-
tis inquisitione occupatus. Cogitatio autem est animi
respectus ad euagationem pronus.

Ad secundum dicendum, quòd speculatio, vt glossa
Aug. * dicit ibidem, dicitur à speculo, non à specula.
Videre autem aliquid per speculum, est videre cau-
sam per effectum, in quo eius similitudo relucet: vnde
speculatio ad meditationem reduci videtur.

Ad tertium dicendum, quòd admiratio est species
timoris, consequens apprehensionem alicuius rei exce-
dentis nostram facultatem. Vnde admiratio est actus
consequens contemplationem sublimis veritatis. Dicitur
enim *, quòd contemplatio in affectu terminatur.

Ad quartum dicendum, quòd homo ad cognitionem
veritatis pertingit dupliciter. Vno modo, per ea quæ
à Deo accipit, necessaria est oratio: secundum il-
lud Sap. 7. Inuocaui, & venit in me spiritus sapientiæ.
Quantum verò ad ea quæ accipit ab homine, necessa-
rius est auditus, secundum quòd accipit ex vo-
centis: & lectio, secundum quòd accipit ex eo
quod per Scripturam est traditum. Alio modo, neces-
sarium est quòd adhibeat proprium studium: & sic
requiritur meditatio.

l 14. c. 7.
a me. 8. 3.

loc. cit in
arg. 3.

loc. cit in
arg. 1.

Est Aug.
in li. 15.
de Trin.
c. 8. 10. 3.

ar. 2. h. u.
ius 9.

